

VESTING HOUDT VRIJ SCHOTSVELD

OPDRACHT

De Vette, Brielle
Gemeente Brielle

ONTWERP

HDK architecten,
Rotterdam
projectarchitect Han
de Kluijver

UITVOERING

Nacap Benelux,
Spijkenisse

Net buiten de historische wallen van de stad Brielle is een nieuwe supermarkt gerealiseerd. Het bijzondere van deze vestiging van de Jumbo-keten is dat de supermarkt bijna geheel ondergronds is gebouwd. De gevoelige stedenbouwkundige context bepaalde deze bijzondere oplossing.

TEKST: Marjel Mettau

Ondergronds bouwen is geen nieuwigheid meer in Nederland. Al jaren worden er plannen gemaakt voor ondergrondse bouwwerken, maar meestal gaat het hierbij om tunnels of parkeergarages. Zo af en toe komen er ook plannen op tafel voor het onder de grond bouwen van andersoortige gebouwen. Meestal blijft het echter bij een papieren idee. Er moeten ook wel heel zwaarwegende redenen zijn om ondergronds te gaan. In Brielle was dat het geval. Eind 2003 namen daar een ondergrondse supermarkt in gebruik.

Beschermd stadsgezicht

De eerste contacten tussen de architect, Han de Kluijver van HDK architecten, en de opdrachtgever werden gelegd in 2000. De Kluijver werkte op dat moment aan een kantoorpand in Brielle. Daarin kwam een ondergrondse patio en parkeergarage. De supermarkteigenaar, die vanuit zijn winkel in de oude binnenstad een nieuwe locatie voor nieuwbouw buiten de stadskern zocht, zag in ondergronds bouwen een reële optie en nam contact op met het architectenbureau van De Kluijver.

Oud - nieuw

De locatie die hij in samenspraak met de gemeente gevonden had, lag net buiten de historische wallen van de oude vestingstad. Aan de andere kant van het bouwterrein lag de nieuwe woonwijk Nieuwland. De nieuw te bouwen supermarkt had dus rekening te houden met zowel een historische als een moderne context. De grootste moeilijkheid bij de planning van de supermarkt was het behoud van het beschermde stadsgezicht. Een groot, modern ogend bouwwerk zou niet passen bij de historische omgeving. De keuze ondergronds te gaan lag daarom voor de hand.

Bezwaar

Het plan dat De Kluijver vervolgens maakte, werd enthousiast ontvangen door zowel de opdrachtgever als de gemeente. Ook omwonenden hadden geen probleem met de bouw van de ondergrondse supermarkt. Verrassend was dan ook het bezwaar van de Rijksdienst voor De Monumentenzorg. Ondanks de zorg die de architect had besteed aan het vrijhouden van de zichtlijnen richting binnenstad, vond de

Stadsgezicht niet aangetast

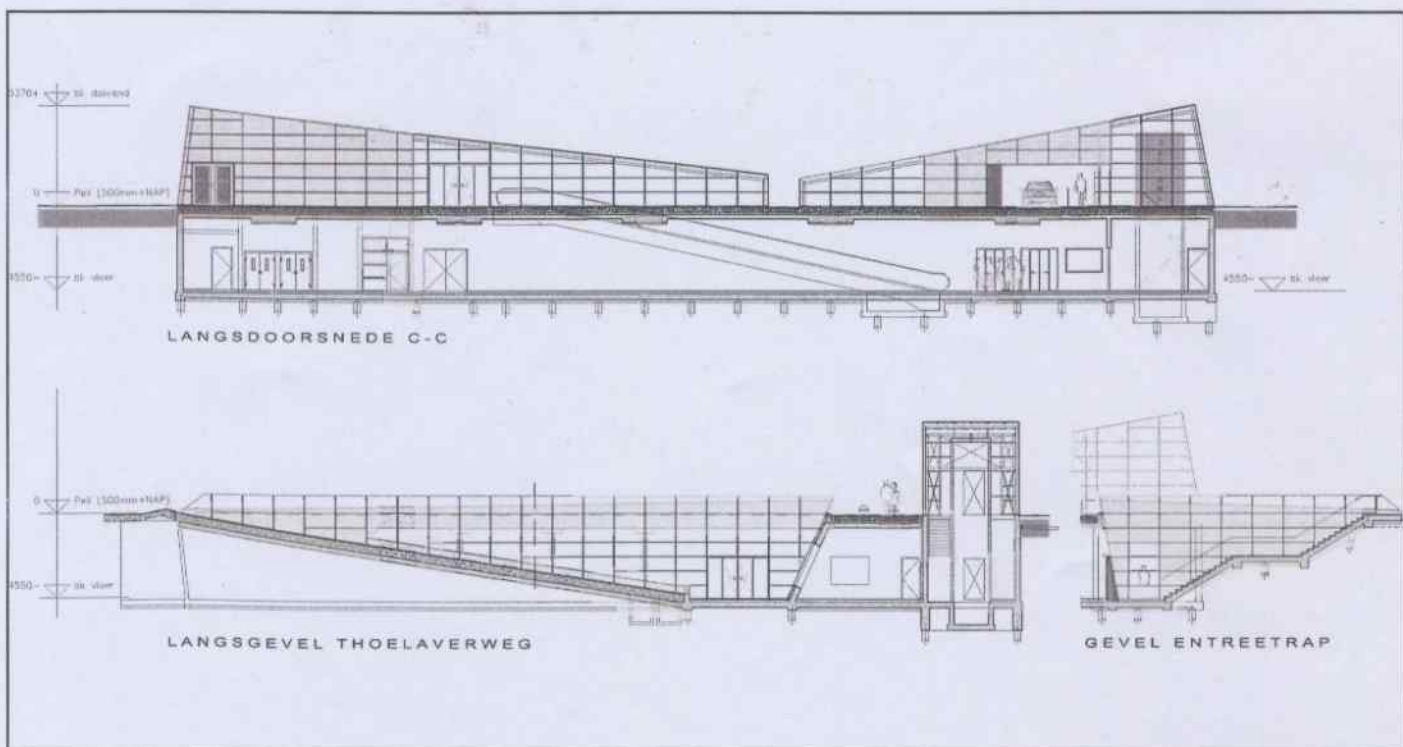

Schuine vlakken bij de bovenbouw

dienst het bovengrondse deel te modern en niet passend bij de historische context. Architect en opdrachtgever konden de RDMZ overtuigen dat de ingreep het bestaande stadsgezicht niet zou aantasten, maar eerder een waardevolle aanvulling zou zijn.

Aarden wal

Ondergronds bouwen vervaagt de grens tussen openbaar en privaat terrein, getuige het parkeerterrein dat binnen een ovale aarden wal, deels op het dak van de supermarkt en deels op gemeentegrond is

aangelegd. De aarden wal is bedoeld om de 152 auto's aan het zicht te onttrekken. De voor een supermarkt benodigde voorzieningen, zoals een aan- en afvoerpunt voor vrachtwagens zijn ondergebracht in twee smalle opbouwen binnen de ovaal wal. Ook liften en loopbanden, en de stalling van winkelwagens bevinden zich hier.

Gevel

De huid van de twee opbouwen is vrijwel geheel uitgevoerd in heldere groen glazen panelen, zowel de buitenwanden als het dak. De muren op de kopse kanten staan een beetje uit het lood en ook het dak loopt schuin af. Het hoogste punt van het dak ligt aan de kopse zijden; waar de beide opbouwen elkaar ontmoeten is het dak het laagst. De schuine lijnen houden de zichtlijnen naar het historische Brielle vrij. Ze vormen zo de kleinst mogelijke belemmering voor het monumentale uitzicht.

Daglicht

Een moeilijkheid bij ondergronds bouwen is het zorgen voor een goede inval van daglicht. De hoofdingang tot de supermarkt ligt onder het maaiveld. Over een talud voert een brede trap de bezoekers naar beneden naar een groenglazen winkelpui. Die glazen wand zorgt ervoor dat er voldoende daglicht naar binnen kan vallen. Hierachter begint de 2500 m² grote ruimte van de winkel. Ondergronds liggen ook de opslag, de sanitaire voorzieningen, het kantoor en de kantine. De winkelin-deling is niet afwijkend van andere supermarkten. Een bijzondere trekpleister is het speelhoekje met computers voor de kinderen.

Transparante bovenbouw met lift

